

*З нагоди 440-річчя
Національного університету «Острозька академія»*

ТРАДИЦІЙНІ Й НОВІ МЕДІА У ФОРМУВАННІ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

За загальною редакцією проф. Супрун Л. В.

Монографія

Острог
Видавництво національного університету «Острозька академія»
2016

УДК 070: 316.77
ББК 76
Т 65

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Острозька академія»
(протокол № 14 від 30 червня 2016 року)*

Авторський колектив: М. В. Бутиріна, Л. В. Жванія, Н. А. Загоруйко, О. М. Костюченко, С. І. Кравченко, Н. В. Криловець, Н. Б. Круглик, В. М. Супрун, Л. В. Супрун, Т. О. Чепурняк, О. В. Шершньова, Р. Т. Шулик.

Рецензенти:

Василик Л. Є., доктор наук із соціальних комунікацій, професор, завідувач кафедри журналістики Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича;

Кралюк П. М., доктор філософських наук, професор, перший проректор із навчально-наукової роботи Національного університету «Острозька академія»;

Мелешенко О. К., доктор філологічних наук, професор кафедри історії журналістики Інституту журналістики Київського національного університету ім. Тараса Шевченка;

Поплавська Н. М., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри журналістики Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка.

Т 65

Традиційні й нові медіа у формуванні громадянського суспільства : монографія / за заг. ред. проф. Супрун Л. В. – Острог : Видавництво національного університету «Острозька академія», 2016. – 172 с.

ISBN 978-617-7328-37-6

У монографії порушено одну з чільних й актуальних проблем у галузі соціальних комунікацій – формування громадянського суспільства масовокомунікаційним дискурсом. Авторський колектив по-різному бачить, інтерпретує та шукає ефективні механізми побудови громадянського соціуму, але доходить спільної думки: роль як традиційних, так і нових медій у цьому процесі одна з визначальних.

Видання розраховане на фахівців у галузі соціальних комунікацій, науковців, викладачів і студентів вищих навчальних закладів, політологів та всіх, хто цікавиться проблемами розбудови громадянського суспільства.

The monograph raises one of the prominent topical issues in the field of social communications – the development of the civil society by means of mass communication discourse. Although authors represent different approaches in their pursuit for developing effective mechanisms to build a civil society, they still reach a consensus: the role of both traditional and new media in this process is crucial.

The edition is designed for specialists in social communication, researchers, teachers and university students, political scientists and anyone interested in building civil society.

**УДК 070: 316.77
ББК 76**

ISBN 978-617-7328-37-6

© Автори, 2016
© Видавництво національного університету
«Острозька академія», 2016

ЗМІСТ

Розділ 1

ТРАДИЦІЙНІ МЕДІА В СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Марія Бутиріна

МАС-МЕДІЙНІ МЕХАНІЗМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ
СТЕРЕОТИПІВ МАСОВОЇ СВІДОМОСТІ 6

Людмила Жванія

СВІТОГЛЯДНА ПУБЛІЦИСТИКА ЄВГЕНА СВЕРСТЮКА
В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО
СУСПІЛЬСТВА: АКСІОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ 24

Наталія Загоруйко

НАЦІЄТВОРЧИЙ ДИСКУРС ЩОДЕННОЇ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ГАЗЕТИ
«ДЕНЬ» У КОНТЕКСТІ СТАНОВЛЕННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО
СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ 42

Олексій Костюченко

НОВИНИ ЯК ОСНОВА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПРОГРАМИ
ГРОМАДСЬКОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ 54

Світлана Кравченко

ПОЛІТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ
ТЕЛЕПРОСТОРІ: ПРІОРИТЕТИ ВІДПРАВНИКА
ТА ОТРИМУВАЧА ІНФОРМАЦІЇ 68

Наталія Криловець

ПУБЛІЦИСТИЧНА КНИГА ЄВГЕНА ГУЦАЛА «МЕНТАЛЬНІСТЬ
ОРДИ»: ПРОБЛЕМАТИКА, СОЦІАЛЬНА СПРЯМОВАНІСТЬ 87

Наталія Круглик

РОЗВИТОК ПОЛІТИЧНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ В УКРАЇНІ 98

Володимир Супрун ФУНКЦІОНАЛЬНО-СТИЛЬОВА ПАРАДИГМАТИКА ГАЗЕТНИХ ЗАГОЛОВКІВ	116
Тетяна Чепурняк СУСПІЛЬНЕ МОВЛЕННЯ: ПОНЯТТЯ, ЗНАЧЕННЯ ТА СТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ВАРІАНТУ	127
Розділ 2	
ІНТЕРАКТИВНІ ЕЛЕКТРОННІ ВИДАННЯ ЯК КАТАЛІЗАТОР ГРОМАДСЬКИХ ЗМІН	
Людмила Супрун КОМП'ЮТЕРНА КОМУНІКАЦІЯ: УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ	141
Олена Шершньова ІНТЕРНЕТ-АКТИВІЗМ ТА ЙОГО ОСНОВНІ ФОРМИ В УМОВАХ СТАНОВЛЕННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	148
Роман Шулик СУТНІСТЬ КОНЦЕПТУ «НОВІ МЕДІА» ТА ЙОГО СТАНОВЛЕННЯ В СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ	162

ПЕРЕДМОВА

Шановні читачі, пропонуємо вашій увазі колективну монографію, яка являє собою результат одного з етапів роботи над науковою темою кафедри журналістики Національного університету «Острозька академія», а також колег з інших вищих навчальних закладів. Актуальність цієї студії не викликає сумнівів, оскільки саме журналістиці належить пріоритетна роль у формуванні громадянського суспільства, що в Україні тільки починає означуватись як явище і соціальний феномен. Репрезентовану працю виконано в руслі нового напрямку досліджень, зорієнтованих на інтеграцію парадигм наукового соціокомунікаційного знання про суспільство й роль засобів масової комунікації в моделюванні громадської думки в контексті українських політичних і соціокультурних реалій. Тому в монографії подано розуміння основних ефективних механізмів та впливового інструментарію сучасних ЗМК як пріоритетних модераторів громадянського суспільства.

Видання присвячуємо ювілею університету – 440-річчю з дня заснування Острозької академії. Нині Національний університет «Острозька академія» – це не лише бренд, але й флагман на ринку освітніх і наукових послуг в Україні та за її межами. Кількасотлітні традиції тут майстерно поєднуються з інноваційними європейськими методами навчання й викладання, а професорсько-викладацький склад незалежно від наукових ступенів і вчених звань живе й працює за Франковою заповіддю «semper tiro». У стінах університету панує творча атмосфера навчання, наукових пошуків і креативних, часом несподіваних звершень. Під вправним керівництвом І. Д. Пасічника колектив університету впевнено крокує вперед, долаючи всі труднощі непростого сьогодення. Тож побажаймо найстарішому вищому навчальному закладові України і східної Європи многая і славная літа!

Людмила Супрун

Наукове видання

Авторський колектив:

М. В. Бутиріна, Л. В. Жванія, Н. А. Загоруйко, О. М. Костюченко,
С. І. Кравченко, Н. В. Криловець, Н. Б. Круглик, В. М. Супрун,
Л. В. Супрун, Т. О. Чепурняк, О. В. Шершньова, Р. Т. Шулик

**ТРАДИЦІЙНІ Й НОВІ МЕДІА
У ФОРМУВАННІ
ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА**

Монографія

За загальною редакцією проф. Супрун Л. В.

Головний редактор *І. Д. Пасічник*

Технічний редактор *Р. В. Свиначчук*

Комп'ютерна верстка *Н. О. Крушинської*

Художнє оформлення обкладинки *Р. В. Свиначчука*

Коректор *Ю. Г. Шабатіна*

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 10,0. Обл.-вид. арк. 9,06.
Наклад 300 прим. Зам. № 101–16. Папір офсетний. Друк цифровий.
Гарнітура «ArsenalС».

Оригінал-макет виготовлено у видавництві
Національного університету «Острозька академія»,
Україна, 35800, Рівненська обл., м. Острог, вул. Семінарська, 2.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи РВ № 1 від 8 серпня 2000 року.

Видавець СПД Свиначчук Р. В.
Тел. (+38067) 771 28 70, e-mail: 35800@ukr.net.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи РВ № 27 від 29 липня 2004 року.